

SPIS TREŚCI

Przedmowa	5
Rozdział I — Problemy polityki finansowej i organizacji KEN . .	9
— Sens pytań badawczych	10
— Pierwsze opinie o organizacji ekonomiki KEN	12
— Pamięć o dziele KEN w historiografii	16
— KEN dostrzegana z nowej, historycznej perspektywy	23
— Stan badań po obchodach 200-lecia KEN	26
— Polska specyfika sporu o finanse po zakonie jezuitów	31
— Znaczenie problematyki ekonomicznej w dziejach KEN	34
— Mechanizm finansowy KEN jako problem badawczy	37
— Źródła a historiografia	40
— Etapy polityki finansowej KEN	46
Rozdział II — Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania finansowej działalności KEN (1773—1794)	48
— Wartość majątku pojezuickiego	48
— Budżety państw — próba porównań	56
— Finanse a stronnictwo królewskie	61
— Przemiany w postawach ekonomicznych szlachty	67
— Przemiany w myśli ekonomiczno-skarbowej	72
— Metoda „prób i błędów” w doskonaleniu prac finansowych KEN . .	78
Rozdział III — Geneza i zasady prawne polityki finansowej KEN (1773—1776)	84
— Pamięć społeczna o genezie finansów KEN	84
— Wieść o kasacie jezuitów — pierwsze reakcje	86
— Geneza polityki finansowej KEN	88

— Sprzeczności w dokumentach Komisji Rozdawniczych	96
— KEN przed „egzaminem sejmowym” 1776 r.	103
— Cele „egzaminu sejmowego” 1776 r.	107
— „Zakwitowanie”, czyli kompromis wobec Komisji Rozdawniczych	110
— Prawo sejmowe z 1776 r. o dalszej polityce finansowej KEN	112
— Andrzej Zamoyski inicjatorem polityki prawno-ekonomicznej KEN	116
— Ocena pierwszego okresu działalności finansowej KEN	118

Rozdział IV — Organizacja systemu finansowania oświaty w czasach KEN. KEN instytucją podległą sejmowi i królowi

— Status prawny KEN: podległość Rzeczypospolitej i królowi	121
— Wpływ zasad działalności skarbowej państwa na KEN	125
— Budżet KEN — zależność między dochodami a wydatkami	128
— Priorytety w polityce finansowej KEN	136
— Koncepcja działania mechanizmu finansowego KEN	141
— Ocena funkcjonowania mechanizmów KEN (1792—1793)	144
— Ustawy z 1783 r. o organizacji systemu finansów KEN	150

Rozdział V — Dochody Komisji Edukacji Narodowej (1773—1792)

— Dobra czy sumy? Korona czy Litwa?	159
— Struktura dochodów z dóbr. Postępowanie egzekucyjne	168
— Dochody z dóbr w Koronie i Litwie; ich struktura i dynamika	177
— Sejm Czteroletni wobec kwestii dochodów z dóbr	186
— Struktura dochodów z sum; ich wzrost w Koronie i Litwie	190
— Dochód rozmaity — struktura, zależności, układ terytorialny	200

Rozdział VI — Wydatki Komisji Edukacji Narodowej (1773—1792)

— Karol Lelewel o dochodach i wydatkach KEN	211
— Zasada kumulacji sił i środków materialnych	212
— Określenie typów wydatków personalnych w budżecie KEN	225
— Rosnące uposażenia nauczycielskie	230
— Analiza wydatków „na szkoły i akademie”	239
— Kwestia emerytur i tzw. konkordatów	245
— Wydatki różne	252

Rozdział VII — Wpływ stanu finansów na styl oraz zasięg pracy KEN (1773—1792)

— Opinie o znaczeniu przejęcia finansów	259
— Różne koncepcje polityki finansowej KEN	262
— Kierunki pierwszych prac finansowych (1773—1776)	269
— Casus Ignacego Massalskiego — korekta stylu pracy	271

— Problem dyscypliny finansowej w KEN	277
— Finanse KEN w latach Sejmu Czteroletniego	285
— Sens obrony polityki prawno-ekonomicznej KEN	287
— Problem gwarancji trwałości podstaw materialnych KEN	291
— Istotne przyczyny kompromisów organizacyjno-ekonomicznych	295
Rozdział VIII — Polityka finansowa KEN wobec szkół i akademii	299
— Poprawa losu nauczycieli — głównym osiągnięciem KEN	299
— Porównanie sytuacji nauczycieli i ludzi innych zawodów	305
— Finanse a zakwitowania sejmowe KEN	309
— Zmiany priorytetów w polityce finansowej KEN	312
— <i>Sarta tecta</i> — problem sporny	314
— Ceny a stopa życiowa uczących i nauczanych	316
— Przyczyny niektórych niepowodzeń ustawodawczych KEN	320
— Zróżnicowany charakter uposażeń nauczycieli i profesorów KEN	323
— Sytuacja materialna po reformach Szkół Głównych	329
— Nie rozstrzygnięte kwestie w polityce finansowej KEN	336
Rozdział IX — Finanse KEN w czasach Targowicy i sejmu grodzieńskiego (1792—1794)	340
— Reakcja Targowicy na działalność KEN	341
— Formuła polityczna i ekonomiczna rozliczenia KEN (1792—1793)	344
— Próba przerwania ciągłości prac finansowych KEN	352
— Opinia Delegacji do Egzaminu	362
— Opór akademii, szkół i oficjalistów KEN wobec Targowicy	369
— Akcja Jana Śniadeckiego i Marcina Poczubutta w Grodzie 1793 r.	376
— Działalność finansowa KEN przed powstaniem kościuszkowskim	389
Rozdział X — Szlachecka opinia i pretendenci do finansów KEN (1773—1792)	393
— Potrzeba refleksji nad psychologią stanu rządzącego	394
— Ewolucja stosunku opinii publicznej do spraw finansów KEN	395
— Sens sporu o nadzór nad KEN	403
— Pretendenci do funduszu; opinie o finansach okresu genezy KEN	406
— Opinia w okresie walki o <i>Kodeks Praw Zamoyskiego</i>	412
— Początek „dobrego porządku” finansów KEN (1781—1783)	417
— Wzrost roszczeń w sytuacji załamania się dyscypliny finansowej	421
— Znaczenie <i>Ofiary eksjezuitów</i> dla ograniczenia ofensywy prawno-finansowej KEN	424
— Nie tylko przeciw finansom, lecz instytucji — program reakcji targowickiej	431

ANEKSY

1. Ewolucja polityki budżetowej czasów Stanisława Augusta (1764—1794)	433
2. Mechanizmy walki KEN o przejęcie funduszków (1773—1776)	439
3. Fundusze edukacyjne w Rzeczypospolitej a fundusz KEN	445
4. Mechanizm finansowy KEN w układzie terytorialnym: po 1776 i po 1783 r.	457
5. System zwiększania puli środków materialnych KEN	459
6. Pierwsze oceny działalności finansowej komisarzy edukacyjnych	465
7. Reforma finansów Akademii Krakowskiej i jej wpływ na KEN	471
8. Dwaj finansisci KEN: Adam Cieciszowski i Karol Lelewel	482
9. Koncepcje finansowe Karola Lelewela	491
10. Finanse a życie codzienne szkół i akademii	496
11. Wizytacje o realizacji polityki ekonomicznej KEN	506
12. Skuteczność działalności finansowej KEN	512
Bibliografia	526
Indeks nazwisk	538
Schematy w tekście	544
Schematy w aneksach	544
Tabele w tekście	545
Tabele w aneksach	546
Zestawienia	546